

2017. április

**HÍVOM A CSALÁDOKAT,
HÁZASPÁROKAT, JEGYESEKET ÉS SZERELMESEKET,
A CSALÁDOKAT SZERETŐ SZERZETES- ÉS PAPTSTVÉREKET,
ÉS MINDENKIT, AKI A CSALÁD ÉS AZ ÉLET MELLETT ÁLL!**

Az idősödő házaspár egyedül maradt, amikor a lányuk is elköltözött nagy lakásukból, amelyet még szüleiktől örökölték, és amelyben házasságkötésük óta – immár több mint ötven éve – éltek. Másik gyermekük, elsőszülött fiúk, már régebben családot alapított és elköltözött vidékre. A lány elköltözése eleinte bizonyos megkönnyebbülést jelentett, mert ugyan a háztartás költségeihez hozzájárult, a viszony a szülők és lányuk között nem volt felhőtlen. A lány nem szívesen beszélt saját dolgairól, munkájáról, barátairól, gondjairól és örömeiről, mert ezeket az ügyeket „magánügynek” minősítette, ha kérdezték, válasza általában az volt, hogy ez magánügy. A szülők meg hiába mondták el neki saját gondjaikat, ő arra csak annyit szólt, hogy mindenkinek meg vannak a maga problémái. A szülők tudták lányukról, hogy szereti őket, hálás nekik azért a sok áldozatért, amit érte hoztak. A lány is tudta, hogy szülei szeretik, és mindenben a javát akarják. Mindennapjaik mégis tele voltak feszültséggel, ridegséggel. Az elköltözés után a feszültségek csökkentek ugyan, de a rövid ünnepi együttléteken – amelyeket a családi hagyomány elengedhetetlennek tartott –, továbbra is érezhető volt a szülők és lányuk közötti korrektségre törekvő, de gyengédnek nem mondható kapcsolat.

A szeretet megélésének, kifejezésének és érlelésének kiváltságos és mellőzhetetlen módja a házaspár és családi életben a párbeszéd. Ez azonban hosszas és elkötelezett tanulási időszakot tételez fel. A férfiaknak és nőknek, öregeknek és fiataloknak más és más a közlési módja, különböző nyelvezetet használnak, más „kódrendszerben” mozognak. A kérdésfeltevés és a válaszolás módja, a hangneme, az alkalom és sok más tényező befolyásolja a kommunikációt. A gyerekekre hatnak az iskolatársak, a felnőttekre a munkatársak, akiknek a beszéd-modora akarva-akaratlanul befolyásolja a kommunikációjukat. Nem mindenki tud hangulatain uralkodni, sokan otthon adják ki magukból munkahelyükön felgyülemlett mérgüket. Vannak zárkózott emberek, ők nehezen tudják kifejezni érzéseiket, és vannak olyanok, akik rögtön kiöntik a szívüket. Könnyen „elbeszélnek” egymás mellett azok, akik nem tudják, vagy nem akarják figyelembe venni a másik kommunikációja mögött az emberi személyt.

A párbeszédhez időre, mégpedig minőségi időre van szükség, türelmes és figyelmes odahallgatásra, hogy a másik kifejezhesse mindazt, amit ki kell fejeznie. Meg kell becsülnünk személyiségét elismerve, hogy joga van a létezéshez, az önálló gondolkodáshoz és a boldogsághoz. Figyelmes gesztusokkal mutassuk ki szeretetünket a másik felé. A szeretet legyőzi a legveszedelmesebb akadályokat is. Ha szerethetünk valakit, vagy érezzük, hogy ő szeret, jobban megértjük, mit akar kifejezni és megértetni velünk. Nagyon fontos, hogy mondandónkat jól megfontolt döntésekre, mély meggyőződésre és igaz értékekre alapozzuk, és ne arra törekedjünk, hogy egy vitában győzedelmeskedjünk, vagy, hogy nekünk adjanak igazat. (vö. AL 136-141)

Családokban, baráti, ismeretségi körben milyen kommunikációs nehézségekkel találkoztok? Hol és mikor tanulták meg a párbeszéd művészetét azok, akik szerintetek mesterien tudják mondanivalójukat elmondani és nagyon jól megértik partnerüket?

Szeretetre vagyunk teremtve, nincs nagyobb öröm, mint megosztani valami jót. "Adj, s fogadj el magad is; élvezd az életet" (Sir 14,16). Az élet legintenzívebb örömei akkor születnek, amikor a mennyország elővételezéseként sikerül elősegítenünk mások boldogságát. Édes és vigasztaló a mások megörvendeztetéséből fakadó öröm, amikor örülni látjuk őket. Ez az öröm a testvéri szeretet gyümölcse, nem a csak magára tekintő hiábavalóságé, hanem annak öröme, aki szeret és kedvét leli a szeretett ember javában, amely átárad a másikba és termékennyé válik benne. (vö. AL 129)

A fogyasztói társadalomban az elsőrendű szempont a hasznosság, ezért kialszik az öröm. Minden csak azért van, hogy megszerezzük, birtokba vegyük és elfogyasszuk, még a személyek is. A keresztyén ember ellenben megszabadulva az önző birtoklás csak önmagára tekintő vágyától, tisztelettel és

bizonyos félelemmel áll meg a másik személy előtt, nehogy megbántsa, vagy megfossza szabadságától. Gyengéd szeretettel szemléli és értékeli azt, ami a másik személyiségében szép és szent, ami túl van saját szükségletein. A javát keresi akkor is, ha tudja, hogy nem lehet az övé, vagy amikor testileg nem vonzó, agresszív, beteg, vagy a terhére van. A gyengéd szeretetből – amely miatt valaki kedves a másik számára – fakad a tett, amellyel valamit ajándékba ad neki. (vö. AL 127)

Milyen alkalmakat kínál a családi élet a családtagok megörvendeztetésére? Hogyan tudják az unokák a nagyszülők boldogságát elősegíteni?

Sohase fukarkodjunk a szeretetet kifejező gesztusokkal, éljünk velük nagylelkűen, gazdagon. A családban használjunk gyakran három szót: kérem, köszönöm, bocsáss meg. Ha egy családban nem erőszakosak, és kérnek akkor is, ha úgy gondolják, hogy az, amit kérnek, nekik jár; ha egy családban nem önzők és bármit kapnak, azt őszintén megköszönik, és ha egy családban valaki észreveszi, hogy rosszat tett, és ki tudja mondani: bocsáss meg, akkor abban a családban békesség van és öröm. Ne legyünk fukarak e szavak használatában, nagylelkűen ismételgessük őket napról napra, mert a családokban beálló csöndek megterhelik a férj és feleség, a szülők és gyermekek, valamint a testvérek kapcsolatát. A kellő pillanatban kimondott megfelelő szavak azonban naponta oltalmazzák és táplálják a szeretetet. (vö. AL 133)

Hogyan őrizhető meg és növelhető a családból kirepült gyerekek és szülei közötti szeretet? Mondhatják-e a szülők, hogy ők már mindent megtettek a gyermekükért, most már a gyermek van a sor; vagy mondhatják-e a gyerekek, hogy nekik most már a saját családjukkal kell törődniük, elegendő, ha szüleiknek hálásak?

Aquinói Szent Tamás mondta: A szeretet növekedésének természetéből fakadóan nincs határa, mert részesedés a végtelen szeretetből, aki a Szentlélek. Szent Pál is határozottan buzdít: Titeket meggyarapítson és gazdagítson az Úr szeretetben egymás és mindenki iránt, mint ahogy mi is szeretünk titeket! (1Tessz 3,12) A házassági szeretet elsősorban nem azzal őrizhető meg, hogy kötelességszerűen beszélünk a felbonthatatlanságról, vagy, hogy az Egyház tanítását ismételgetjük, hanem azzal, hogy a kegyelem ösztönzésére bekövetkező folyamatos növekedés által megerősítjük a szeretetet. Ha a szeretet nem növekszik, veszélybe sodródik. Csak úgy növelhetjük, ha a szeretet még több tetteivel, a gyöngéd érzelem gyakoribb, intenzívebb, nagylelkűbb, gyengédebb, vidámabb tetteivel válaszolunk az isteni kegyelemre. A megtévesztő fogyasztói reklámok tökéletes családjai nem léteznek. Ezekben a családokban nem múlnak az évek, nincsenek betegségek, fájdalmak, halál. A reklám olyan illúziót állít eléink, amelynek semmi köze ahhoz a valósághoz, amellyel a családapák és családanyák naponta szembesülnek. Egészséges realizmussal fogadjuk el a korlátokat, a kihívásokat és tökéletlenségeket, és kövessük a közös növekedésre szóló meghívást, érleljük a szeretetet és ápoljuk az egység szilárdságát! (vö. AL 135)

Milyen lehetőségeket láttok a családi élet mindennapjaiban a szeretet növelésére és megerősítésére? Mi különbözteti meg mézes-mázosságot az őszinte gyengédségtől?

A téli csúszós utcán elesett a lány édesanyja és kórházba került. A lány és bátyja mindent megtettek, amit tehettek édesanyjukért, látogatták, segítettek az ügyintézésben. A körülmények azonban kevés lehetőséget adtak a beszélgetésre, csak a tények és teendők tárgyilagos megbeszélésére volt lehetőség. A lány hirtelen szembesült azzal, hogy most ha akarja, sem tudja „magánügyeit” édesanyjával megosztani, tanácsát kikérni, pedig baráti és rokoni kapcsolatai egyre lazábbá, formálisabbá váltak, kezdte magát nagyon egyedül érezni. Legnagyobb meglepetésére azonban anyja a kórházból való hazatérése előtt váratlanul így szólt: No, majd ha otthon leszek, eljössz, és végre megint egy jót beszélgetünk. Az anyák ugyanis értik gyermekeik metakommunikációját, gesztusait és ki sem mondott szavait, mert a szívükkel is látnak és hallanak, nem csak a szemükkel és a fülükkel.

Bíró László
az MKPK Családbizottságának elnöke
a Magyar Katolikus Családegylet elnöke